
Program

Etikk og kommunikasjon med den alvorlig syke pasient

Dato 08-11.06.2026 | **Sted** St. Olavs hospital, Bevegelsesenteret, BS31

Dag 1 – Mandag 8. juni, 2026

Tidspunkt	Tema	Underviser
10.00-10.10	Velkommen/Info om kursstruktur, læringsmål og kursprøve	Kursleder Erik T. Løhre
10.15-10.40	Onkologi og behovet for kommunikasjonsferdigheter – nåtid og fremtidsperspektiv	Morten Thronæs
10.50-11.30	Medisinsk etikk/Nye behandlinger innen onkologien <ul style="list-style-type: none">- hva skal man informere om?- hvem skal ha- og hvilke preparat?- og hvem skal betale?- har KEK en rolle?	Berge Solberg
11.40-12.10	Risiko i medisinen <ul style="list-style-type: none">- risiko for kreftsykdom- risiko for overbehandling- absolutte og relative risikoer	Tarje Halvorsen
12.25-13.00	Kommunikasjonsutfordringer i forskjellige sykdomsfaser <ul style="list-style-type: none">- ved kreftdiagnose- når «fri for kreft»- om senskader- ved tilbakefall- integrert onkologisk og palliativ oppfølging- tidlig palliativ fase- sen palliativ fase Helhetlig informasjon vs. informasjonsoverload. Porsjonering av info vs. underkommunisering	Hanne Tøndel og Morten Thronæs
13.00-14.00	Lunsj	
14.00-14.30	Dødshjelp og livshjelp <ul style="list-style-type: none">- egenbestemt livsavslutning- helsevesenets rolle- internasjonal situasjon og nasjonale trender	Gitte Hansen Koksvik

Tidspunkt	Tema	Underviser
14.45-17.00	Gruppediskusjoner om gjennomgåtte tema med korte gjennomganger i plenum	Morten Thronæs og Hanne Tøndel

Dag 2 – Tirsdag 9. juni, 2026

Tidspunkt	Tema	Underviser
09.00-09.15	Dagsstruktur (forelesninger på formiddag, praktiske øvelser på ettermiddag)	Elisabeth Brenne
09.15-09.45	Kommunikasjonsteknikker <ul style="list-style-type: none">- inkl praktiske råd og strategier- krisehåndtering	Elisabeth Brenne
10.00-10.30	Plenumsdiskusjon: <ul style="list-style-type: none">- teknikker man har brukt- strategier som kan fungere- strategier med liten suksess- diskusjon om praktiske kommunikasjonsøvelser (med tre scenarioer):<ul style="list-style-type: none">i. stor mulighet for å bli friskii. livsforlengende behandlingiii. tumorrettet behandling nytteløst Spesifikk trening på vanskelige deler av kommunikasjonsprosessen. Med innspill fra kursdeltakerne	Elisabeth Brenne
10.45-11.20	Pasientmedvirkning og samvalg i onkologien <ul style="list-style-type: none">- Pasientens autonomi- Pasientens rett til å delta i beslutningsprosessen- Pårørendes rolle og behov for oppfølging Interaktivt med kursdeltakerne	Elisabeth Brenne
11.30-11.50	Kommunikasjonsstrategier når man møter negative responser	Hanne Tøndel
12.00-12.30	<ul style="list-style-type: none">- Kulturforståelse- Kommunikasjonsutfordringer i møte med pasienter med annen kulturell bakgrunn enn behandler	Ingebrigt Røen og Dilek Guven Akdeve
12.30-13.30	Lunsj	
13.30-15.00	Praktiske øvelse med skuespillere. Hver LIS har 30 min til disposisjon	Erik T. Løhre, Elisabeth Brenne, Morten Thronæs, Tora S. Solheim Rotasjon av skuespillere

Tidspunkt	Tema	Underviser
15.30-17.00	Praktiske øvelse med skuespillere. Hver LIS har 30 min til disposisjon	Erik T. Løhre, Elisabeth Brenne, Morten Thronæs, Tora S. Solheim

Dag 3 – Onsdag 10. juni, 2026

Tidspunkt	Tema	Underviser
09.00-09.15	Dagsstruktur – beslutningsprosesser ved begrensning av livsforlengende behandling	Tora S. Solheim
09.15-09.45	Avslutning av tumorrettet behandling – hvordan formidle budskapet og samtidig bevare håp?	Tora S. Solheim
10.00-10.25	Intensivbehandling for onkologiske pasienter <ul style="list-style-type: none">- Respirator- Sirkulasjonsstøtte Hvem skal ha og hvem skal ikke ha? Hvor intensiv skal behandlingen være?	Pål Klepstad
10.40-11.05	HLR status <ul style="list-style-type: none">- Hvordan forholder vi oss til og praktiserer bruken av dette begrepet?- Kan pasienter med HLR neg status likevel ha nytte av intensiv behandling?	Pål Klepstad
11.20-11.45	Antibiotika, ernæring og væskebehandling i palliativ fase	Erik T. Løhre
12.00-12.30	Den kognitivt svekkede pasient og pårørendes rolle <ul style="list-style-type: none">- Hvem tar beslutninger på vegne av pasienten?	Ken Andre Klaussen
12.30-13.30	Lunsj	
13.30-15.00	Gruppediskusjoner om intensivbehandling og HLR status begrepet. Med korte gjennomganger i plenum	Erik T. Løhre, Tora S. Solheim
15.30-17.00	Gruppediskusjoner om støttebehandling i palliativ fase og problemstillinger ved kognitiv svekkelse. Med korte gjennomganger i plenum.	Erik T. Løhre, Tora S. Solheim

Dag 4 – Torsdag 11. juni, 2026

Tidspunkt	Tema	Underviser
09.00-09.15	Dagsstruktur <ul style="list-style-type: none">- Hvordan stå i det og støtte hverandre?- Kursprøve- Evaluering	Hanne Tøndel
09.15-09.45	Mestringsstrategier for behandlere som møter pasienter i livskriser	Ingebrigt Røen
10.00-10.30	Plenumsdiskusjon om mestringsstrategier	Hanne Tøndel og Ragnhild Habberstad
10.45-11.15	Strategier for kollegial ivaretagelse <ul style="list-style-type: none">- Hvordan gjør vi hverandre tryggere og dyktigere?- Hvordan håndtere feil	Hanne Tøndel
11.30-12.00	Plenumsdiskusjon om kollegial ivaretagelse	Hanne Tøndel og Ragnhild Habberstad
12.00-13.00	Lunsj	
13.00-14.00	Kursprøve	
14.15-15.00	Kursevaluering	Erik T. Løhre, Elisabeth Brenne, Hanne Tøndel, Tora S. Solheim